Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

4. srpnja 2024.*

„Žalba – Javna služba – Privremeno osoblje – Izvješće o ocjeni – Obveza obrazlaganja – Dužnost brižnog postupanja – Tužba za poništenje i naknadu štete”

U predmetu C-5/23 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 5. siječnja 2023.,

Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), koji su zastupali G. Predonzani i K. Tóth, a zatim K. Tóth, u svojstvu agenata,

žalitelj,

a druga stranka u postupku je:

KD, koju zastupaju D.-A. Pappa, *dikigoros*, A. Pappas i S. Pappas, *avocats*,

tužiteljica u prvostupanjskom postupku,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: O. Spineanu-Matei, predsjednica vijeća, J.-C. Bonichot (izvjestitelj) i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

1 Svojom žalbom Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 26. listopada 2022., KD/EUIPO (T-298/20, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2022:671), kojom je taj sud poništio izvješće o ocjeni osobe KD za razdoblje ocjenjivanja 2019. (u daljnjem tekstu: sporno izvješće).

Pravni okvir

Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije

2 Članak 43. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju) predviđa:

„Sposobnost, učinkovitost i ponašanje u službi svakog dužnosnika podliježu godišnjem izvješću kako predvidi tijelo za imenovanje svake institucije u skladu s člankom 110. U tom izvješću navodi se je li dužnosnik bio uspješan u obavljanju poslova ili nije. Tijelo za imenovanje svake institucije donosi odredbe kojima se dužnosniku daje pravo da tijekom postupka izvješćivanja podnese pravni lijek, koje se mora iskoristiti prije podnošenja žalbe iz članka 90. stavka 2.

Izvješća za dužnosnike od razreda AST 5 naviše mogu sadržavati i mišljenje o tome je li dužnosnik, na temelju uspješnosti u obavljanju poslova, sposoban obavljati poslove administratora.

Izvješće se dostavlja dužnosniku. Dužnosnik ima pravo dodati primjedbe koje smatra potrebnima.”

3 Članak 90. Pravilnika o osoblju određuje u stavku 2.:

„Svaka osoba na koju se primjenjuje ovaj Pravilnik o osoblju može tijelu za imenovanje podnijeti žalbu protiv akta kojim je oštećena ako je navedeno tijelo donijelo odluku ili nije poduzelo mjeru propisanu Pravilnikom o osoblju. Žalba se mora podnijeti u roku od tri mjeseca. Taj rok počinje teći:

– na datum objave akta ako je riječ o mjeri opće naravi,

– na datum priopćenja odluke dotičnoj osobi, ali ni u kojem slučaju kasnije od datuma kada je osoba primila obavijest ako se mjera na nju odnosi; ako je, međutim, akt koji se odnosi na dotičnu osobu takav da istovremeno šteti drugoj osobi, rok u odnosu na tu drugu osobu počinje teći na datum kada ta osoba primi obavijest o aktu, ali ni u kojem slučaju kasnije od datuma objave,

– na datum isteka propisanog roka za odgovor u slučaju da se žalba odnosi na implicitnu odluku kojom se zahtjev odbija kako je predviđeno stavkom 1.

Tijelo je o svojoj obrazloženoj odluci dužno obavijestiti dotičnu osobu u roku od četiri mjeseca od datuma podnošenja žalbe. Izostanak odgovora na žalbu u tom roku smatra se implicitnom odlukom kojom se žalba odbija, protiv koje se može podnijeti pravni lijek u skladu s člankom 91.”

4 Članak 110. Pravilnika o osoblju glasi kako slijedi:

„1. Opće odredbe kojima se provodi ovaj Pravilnik o osoblju donosi tijelo za imenovanje svake institucije nakon savjetovanja s odborom osoblja i odborom za Pravilnik o osoblju.

2. Provedbena pravila koje donosi [Europska], [k]omisija kako bi se primjenjivao Pravilnik o osoblju uključujući opće provedbene odredbe iz stavka 1. primjenjuju se po analogiji na agencije. U tu svrhu Komisija obavještava agencije o svim takvim provedbenim pravilima bez odgode nakon njihova donošenja.

Takva provedbena pravila stupaju na snagu u agencijama devet mjeseci nakon stupanja na snagu u Komisiji ili devet mjeseci nakon datuma kada Komisija obavijesti agencije o donošenju odgovarajućeg provedbenog pravila, ovisno o tome koji je datum kasniji. Neovisno o gore navedenom, agencija može također odlučiti da će takva provedbena pravila stupiti na snagu ranijeg datuma.

Odstupajući od navedenog, agencija može, prije isteka gore navedenog devetomjesečnog razdoblja iz drugog podstavka ovog stavka i nakon savjetovanja sa svojim odborom osoblja, zatražiti od Komisije suglasnost za provedbena pravila koja se razlikuju od onih koje je donijela Komisija. Pod istim uvjetima agencija može zatražiti suglasnost Komisije za to da se ne primjenjuju neka od tih provedbenih pravila. U potonjem slučaju Komisija može, umjesto da prihvati ili odbije zahtjev, zatražiti od agencije da podnese zahtjev za suglasnost s provedbenim pravilima koja se razlikuju od onih koje je donijela Komisija.

Devetomjesečno razdoblje iz drugog podstavka ovog stavka suspendira se od datuma zahtjeva agencije za suglasnost Komisije do datuma kad Komisija izrazi svoje stajalište.

Agencija također može, nakon savjetovanja s odborom osoblja, podnijeti zahtjev Komisiji za suglasnost s provedbenim pravilima koja se tiču tema različitih od onih iz provedbenih pravila koja je donijela Komisija.

Za potrebe donošenja provedbenih pravila, agencije predstavlja upravni odbor ili jednakovrijedno tijelo iz akta Unije o njihovom osnivanju.

3. Za potrebe sporazumnog donošenja pravila među institucijama, agencije se ne smatraju institucijama. Međutim, Komisija se prije donošenja tih pravila mora savjetovati s agencijama.

4. Osoblje se obavješćuje o pravilima kojima se primjenjuje ovaj Pravilnik o osoblju, uključujući opće provedbene odredbe iz stavka 1., i o pravilima koja su sporazumno donijela tijela za imenovanje institucija.

5. Administrativne službe institucija i agencija redovno se međusobno savjetuju u vezi s primjenom ovog Pravilnika o osoblju. Prilikom tih savjetovanja agencije su zajednički zastupljene u skladu s pravilima koja sporazumno utvrde.

6. Sud Europske unije rukovodi registrom svih pravila koja su donijela tijela za imenovanje kako bi se provodio Pravilnik o osoblju i pravilima koja donose agencije u mjeri u kojoj ona odstupaju od pravila koja donese Komisija u skladu s postupkom iz stavka 2., uključujući i njihove moguće izmjene. Institucije i agencije imaju izravan pristup registru i puno pravo izmjene svojih vlastitih pravila. Države članice imaju izravan pristup registru. Osim toga, svake tri godine Komisija

podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o pravilima koja donosi svako tijelo za imenovanje svake institucije za provedbu ovog Pravilnika o osoblju.”

OPO 43

5 Prilikom provođenja članka 43. Pravilnika o osoblju, EUIPO primjenjuje Odluku Komisije C (2013) 8985 od 16. prosinca 2013. o općim provedbenim odredbama članka 43. Pravilnika o osoblju i na načine primjene članka 44. prvog stavka Pravilnika o osoblju (u daljnjem tekstu: OPO 43). Članak 7. OPO-a 43 predviđa:

„1. Zaposlenikovo obrazloženo odbijanje izvješća […] automatski se upućuje drugostupanjskom ocjenjivaču […]

[…]

3. U roku od 20 radnih dana od datuma obrazloženog odbijanja izvješća i nakon dijaloga predviđenog u stavku 2., drugostupanjski ocjenjivač potvrđuje izvješće ili ga mijenja uz obrazloženje svoje odluke.

[…]

4. Nakon odluke drugostupanjskog ocjenjivača, izvješće postaje konačno.”

Okolnosti spora

6 Okolnosti spora su u točkama 2. do 14. pobijane presude izložene kako slijedi:

„2. [Osoba KD, tužiteljica u prvostupanjskom postupku,] stupila je 16. srpnja 2015. u službu EUIPO-a kao članica privremenog osoblja na razdoblje od pet godina, na temelju članka 2. točke (f) Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije […]. Raspoređena je u EUIPO-ov odjel ‚Akademija’.

3. Tužiteljica je 15. veljače 2016. imenovana voditeljicom tima.

4. Od 2015. tužiteljica se suočavala s osobnim poteškoćama i zdravstvenim problemima. Potonji su zahtijevali [*povjerljivo*]. Tužiteljica je također ostvarila pravo na [*povjerljivo*].

5. Sredinom 2019. tužiteljici je dostavljeno polugodišnje izvješće o napretku. U potonjem se, među ostalim, navodi da je ‚ostvarila svoje ciljeve do T 2, osim provedbe banke talenata […] (koja je privremeno obustavljena zbog problema u vezi sa zaštitom podataka) i IPDenticala (javne nabave koja je u tijeku)’, da se ‚dobro snalazi u ulozi voditeljice tima’ i da je ‚u [prvom] semestru [2019. godine] bila vrlo aktivna i usmjerena na rezultate’.

6. U srpnju 2019. održan je dijalog između tužiteljice i uprave.

7. Razgovor radi ocjenjivanja tužiteljice za 2019. godinu održan je 3. veljače 2020.

8. Tužiteljica je 11. ožujka 2020. zaprimila sporno izvješće.

9. Sporno izvješće započinje rubrikama naslovljenima ‚Opće informacije', ‚Informacije o zaposleniku', ‚Razgovor s ocjenjivačem' i ‚Primjedbe o uvjetima rada, uključujući rad na daljinu (ako je primjenjivo)'. Sljedeća rubrika, naslovljena ‚Ocjena ciljeva', ‚sadržava ocjenu postignutih rezultata, uključujući kvalitetu obavljenog rada i angažiranost zaposlenika na radnom mjestu i [ključne pokazatelje uspješnosti] utvrđene za razdoblje obuhvaćeno ovim ocjenjivanjem'. Ta rubrika obuhvaća ciljeve tima, od kojih je svaki popraćen opisom tužiteljičina pojedinačnog doprinosa, ključnim pokazateljima uspješnosti, predmetnim strateškim područjem i ocjenom ‚Cilj ostvaren'. Među ključnim pokazateljima uspješnosti cilja naslovljenog ‚Provedba definiranih i odobrenih aktivnosti i projekata [strateški plan za 2020. godinu] i [godišnji program rada]' nalazi se uspostava banke talenata u prvom tromjesečju. Slijede ‚Opće napomene o ciljevima', u okviru kojih je navedeno da je tužiteljica ‚ostvarila većinu postavljenih ciljeva', pri čemu je provedba banke talenata ipak kasnila zbog problema sa zaštitom podataka.

10 Sljedeća rubrika naslovljena je ‚Ponašanje u službi'. U toj se rubrici navodi da tužiteljica ‚[u] potpunosti odgovara očekivanjima', ‚dobro surađuje sa svojim kolegama izravno, iskreno i pošteno' te da ‚može pristati na kompromis kada je kompromis potreban'.

11 Rubrika koja slijedi, naslovljena ‚Ocjena sposobnosti', sadržava ‚ocjenu sposobnosti zaposlenika na radnom mjestu u vezi s vještinama koje zahtijevaju njegova funkcijska skupina i razred'. Ovaj odjeljak obuhvaća devet sposobnosti. Za svaku od njih u spornom se izvješću navodi zahtijevana razina, koja odgovara ocjeni koju EUIPO očekuje od zaposlenika, i stvarno dobivena ocjena. EUIPO-ova ljestvica ocjenjivanja ima više razina, među kojima su ‚u razvoju' (1.), ‚odgovarajuća' (2.) i ‚napredna' (3.).

12. Tužiteljica je dobila zahtijevanu ocjenu 3 za šest sposobnosti. Za drugu sposobnost dobila je ocjenu 3, koja je veća od zahtijevane ocjene 2. Suprotno tomu, za sposobnosti ‚Određivanje prioriteta i organiziranje rada' i ‚Otpornost' tužiteljica je dobila ocjenu 2, dok je zahtijevana ocjena bila 3. U ‚općim zapažanjima o sposobnostima' objašnjava se da ona ‚piše brzo, jasno i ispravno' i da ima ‚visoku razinu znanja u akademskom području i razumije implikacije tog znanja na razini [EUIPO-a]'. Međutim, u tim se zapažanjima pojašnjava, što se tiče ‚određivanja prioriteta i [njezinih] organizacijskih sposobnosti, [da je] u nekoliko navrata upozorena da poštuje rokove i da unaprijed planira'.

13. Sljedeće rubrike naslovljene su ‚Ocjena razvojnog programa' i ‚Opća napomena o ocjenjivanju'. Za potonju ocjena dodijeljena tužiteljici ‚odgovara zahtijevanoj razini za to radno mjesto', odnosno pretposljednja razinu na općoj ljestvici ocjenjivanja od šest razina EUIPO-a i zadovoljavajuća razina u smislu članka 43. Pravilnika o osoblju […]. Ta je ocjena popraćena sljedećom tvrdnjom ‚opći komentari za ocjenjivanje od strane hijerarhijski nadređenog':

‚Osim onoga što je utvrđeno tijekom dijaloga u srpnju i tijekom drugog semestra [tužiteljica] je ostvarila svoje ciljeve. […] [Tužiteljica] je administratorica i treba je smatrati uzorom osoblju Akademije, tako što dokazuje odgovarajuće vještine, unaprijed predviđa zadaće, uvijek nastoji održati i pružiti visoku razinu usluga i neprestano pokušava poboljšati kvalitetu. U tom je kontekstu i u nekoliko navrata, morala biti upozorena na to da poštuje rokove i da pokaže proaktivnost za koju je sposobna.'

14 Dana 1. travnja 2020. tijelo ovlašteno za sklapanje ugovora o radu […] obavijestilo je tužiteljicu o svojoj odluci o da ne produlji njezin ugovor […]. U toj je odluci [navedeno tijelo] navelo da je uzelo u obzir sporno izvješće."

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

7 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 22. svibnja 2020. osoba KD podnijela je tužbu kojom je tražila, s jedne strane, poništenje spornog izvješća i, s druge strane, naknadu neimovinske štete koju je pretrpjela zbog tog izvješća.

8 U prilog svojoj tužbi osoba KD istaknula je tri tužbena razloga. Prvi tužbeni razlog temeljio se, u biti, na povredi obveze obrazlaganja i prava obrane, kao i na pogrešci koja se tiče činjenica, drugi na očitim pogreškama u ocjeni i treći na povredi dužnosti brižnog postupanja.

9 Pobijanom presudom Opći sud poništio je sporno izvješće zbog nedostatka u obrazloženju, pogreške koja se tiče činjenica i povrede dužnosti brižnog postupanja.

10 Kao prvo, utvrdio je da ocjenjivač nije obrazložio ocjenu koju je dodijelio osobi KD na temelju sposobnosti „Otpornost".

11 Kao drugo, smatrao je da ocjenjivač nije dokazao da su osobi KD tijekom referentnog razdoblja doista bili upućivani podsjetnici za poštovanje rokova.

12 Kao treće, smatrao je da ocjenjivač nije uzeo u obzir zdravstvene probleme osobe KD za koje je znao i koji su trajali tijekom referentnog razdoblja, čime je povrijedio svoju dužnost brižnog postupanja.

13 Nasuprot tomu, Opći sud smatrao je da poništenje spornog izvješća samo po sebi predstavlja primjerenu i dostatnu naknadu navodne štete te je odbio zahtjev za naknadu štete.

Zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

14 EUIPO zahtijeva od Suda da:

– ukine pobijanu presudu;

– odbaci tužbu za poništenje kao nedopuštenu ili je odbije kao neosnovanu ili, podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno suđenje, i

– naloži osobi KD snošenje troškova žalbenog postupka i postupka pred Općim sudom.

15 Osoba KD zahtijeva odbijanje žalbe i nalaganje EUIPO-u snošenja troškova.

O žalbi

16 U prilog svojoj žalbi EUIPO ističe četiri žalbena razloga. Prvi žalbeni razlog temelji se na pogrešci koja se tiče prava prilikom tumačenja članka 43. Pravilnika o osoblju u vezi s člankom 110. Pravilnika o osoblju. Drugi žalbeni razlog temelji se na pogreškama koje se tiču prava u pogledu

pravne naravi Praktičnog vodiča za ocjenjivače, sankcionirane povrede obveze obrazlaganja i iz toga proizišlih posljedica. Treći žalbeni razlog temelji se na iskrivljavanju činjenica i pogrešnoj ocjeni dokaza. Četvrti žalbeni razlog temelji se na pogrešci koja se tiče prava prilikom tumačenja dužnosti brižnog postupanja i na povredi obveze obrazlaganja od strane Općeg suda.

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

17 Svojim prvim žalbenim razlogom EUIPO tvrdi da je Opći sud u točkama 23. do 31. pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom tumačenja članka 43. Pravilnika o osoblju u vezi s člankom 110. Pravilnika o osoblju time što je zaključio da dopuštenost tužbe protiv izvješća o ocjeni nije uvjetovana iscrpljivanjem unutarnjih pravnih sredstava. Ističe da članak 7. OPO-a 43, koji se na njega po analogiji primjenjuje na temelju članka 110. stavka 2. Pravilnika o osoblju, također nalaže dužnosniku ili članu osoblja koji želi osporiti svoje izvješće o ocjeni da prethodno podnese internu žalbu.

18 Osoba KD smatra da prvi žalbeni razlog valja odbiti.

Ocjena Suda

19 Sud je već presudio da, uzimajući u obzir narav izvješća o ocjeni predviđenog člankom 43. Pravilnika o osoblju, koji izražava slobodno mišljenje ocjenjivača, a ne ocjenu tijela za imenovanje, podnošenje formalne žalbe u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju nije nužan preduvjet za podnošenje tužbe protiv takvog akta. Stoga se pravni lijek može podnijeti od trenutka kada se izvješće o ocjeni može smatrati konačnim (vidjeti u tom smislu presudu od 3. srpnja 1980., Grassi/Vijeće, 6/79 i 97/79, EU:C:1980:178, t. 15.).

20 Međutim, EUIPO tvrdi da ta sudska praksa ne sprečava tijelo za imenovanje da podnese internu žalbu koju dužnosnik ili član osoblja koji želi osporiti njegovu ocjenu mora podnijeti prije nego što može pokrenuti postupak pred sudom.

21 EUIPO smatra da je takva nadležnost dodijeljena tijelu za imenovanje člankom 43. prvim stavkom Pravilnika o osoblju, koji u svojoj posljednjoj rečenici određuje da: „[t]ijelo za imenovanje svake institucije donosi odredbe kojima se dužnosniku daje pravo da tijekom postupka izvješćivanja podnese pravni lijek, koje se mora iskoristiti prije podnošenja žalbe iz članka 90. stavka 2.”.

22 Međutim, takvo se tumačenje ne može prihvatiti. Naime, iako članak 43. prvi stavak zadnja rečenica Pravilnika o osoblju predviđa da tijelo za imenovanje svake institucije donosi odredbe kojima se dužnosniku daje pravo da tijekom postupka ocjenjivanja podnese interni pravni lijek, on ni na koji način ne propisuje da bi podnošenje takvog pravnog lijeka bilo obveza dužnosnika ili člana osoblja.

23 Slijedom toga, članak 7. OPO-a 43 kojim je Komisija, provodeći članak 43. Pravilnika o osoblju, utvrdila uvjete pod kojima dužnosnik ili član osoblja može podnijeti internu žalbu protiv svojeg izvješća o ocjeni, također se ne može tumačiti na način da se njime uspostavlja preduvjet za podnošenje pravnog lijeka.

24 Komisija bi osim toga prekoračila ovlast koju joj povjerava članak 110. stavak 1. Pravilnika o osoblju za donošenje općih odredbi za provedbu Pravilnika o osoblju da je, time što je donijela članak 7. OPO-a 43, dodala posebne uvjete za pristup sudu dužnosnicima i članovima osoblja predviđene u članku 90. stavku 2. i članku 91. tog Pravilnika o osoblju.

25 Slijedom toga, EUIPO neosnovano tvrdi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da je osobi KD dopušteno podnijeti tužbu protiv spornog izvješća pred sudom, a da prethodno nije podnijela internu žalbu predviđenu člankom 7. OPO-a 43.

26 Prvi žalbeni razlog stoga treba odbiti.

Drugi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

27 Svojim drugim žalbenim razlogom EUIPO tvrdi da je Opći sud u pobijanoj presudi počinio pogreške koje se tiču prava time što je utvrdio da je ocjenjivač osobe KD povrijedio svoju obvezu obrazlaganja jer nije objasnio zašto je osobi KD dodijeljena ocjena koja je niža od ocjene koja se zahtijeva za sposobnost „Otpornost” i da ta povreda opravdava poništenje spornog izvješća.

28 Kao prvo, EUIPO kritizira tvrdnju Općeg suda iz točke 67. pobijane presude, prema kojoj praktični spis koji se odnosi na ocjenjivanja u točki 3.5.5. njegova priloga A predviđa obvezno pravilo za ocjenjivače. Prema EUIPO-ovu mišljenju, taj praktični spis nije ni pravni akt ni skup pravila postupanja, nego samo pruža naznake i komentare za primjenu članaka 43. i 44. Pravilnika o osoblju i OPO-a 43. Iz toga EUIPO zaključuje da nepoštovanje preporuke iz točke 3.5.5. Priloga A navedenom praktičnom spisu, da pruži objašnjenja kada se sposobnosti ocjenjuju na razini nižoj od zahtijevane ocjene, ne predstavlja nedostatak u obrazloženju, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točkama 79. i 80. pobijane presude.

29 Kao drugo, EUIPO smatra da preporuka ocjenjivačima iz točke 3.5.5. priloga A praktičnom spisu koji se odnosi na ocjenjivanja prekoračuje zahtjeve obrazlaganja izvješća o ocjeni koji proizlaze iz sudske prakse. U izvješću o ocjeni nije potrebno dati iscrpan prikaz obavljanja zadaća člana osoblja, nego samo iznijeti odlučujuće elemente.

30 Kao treće, nepostojanje objašnjenja u spornom izvješću o ocjeni dobivenoj na temelju sposobnosti „Otpornost” nije imalo utjecaja na ocjenu osobe KD koja bi opravdala poništenje tog izvješća.

31 Osoba KD smatra da drugi žalbeni razlog valja odbiti.

Ocjena Suda

32 Kao prvo, EUIPO tvrdi da preporuka koja se nalazi u točki 3.5.5. priloga A Praktičnom spisu koji se odnosi na ocjenjivanja, prema kojem ocjenjivač pruža objašnjenja kada se jedna ili više sposobnosti ocjenjuje kao niža od zahtijevane razine, nema obvezujući učinak, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točki 67. pobijane presude.

33 Međutim, Sud je presudio da, kada institucija donese indikativna pravila postupanja za administraciju i kada njihovom objavom najavi da će ih odsad primjenjivati na slučajeve na koje se ona odnose, ta institucija sama sebe ograničava u izvršavanju svoje diskrecijske ovlasti i načelno ne može odstupiti od primjene tih pravila, inače bi mogla biti sankcionirana, ovisno o okolnostima slučaja, zbog povrede općih načela prava kao što su jednako postupanje ili zaštita legitimnih očekivanja (vidjeti u tom smislu presude od 1. prosinca 1983., Blomefield/Komisija, 190/82, EU:C:1983:358, t. 20. i od 19. srpnja 2016., Kotnik i dr., C-526/14, EU:C:2016:570, t. 40.).

34 U ovom slučaju, ne samo da je pravilo koje se nalazi u točki 3.5.5. Priloga A spisu o ocjenjivanju objavljeno, nego je i njegov sadržaj izričito preuzet u spornom izvješću u obliku upute dane ocjenjivaču na sljedeći način: „Ako se vještine ocjenjuju na razini nižoj od zahtijevane ocjene, što utječe na uspješnost, molimo vas da dostavite objašnjenja u rubrici ‚Opće napomene o sposobnostima'."

35 U tim okolnostima, Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je utvrdio da je navedeno pravilo obvezujuće, unatoč okolnosti da je pojašnjeno u praktičnoj dokumentaciji koja se odnosi na procjene da ono nema pravnu vrijednost.

36 Kao drugo, EUIPO prigovara Općem sudu da je ocjenjivaču nametnuo veću obvezu obrazlaganja od one koja se zahtijeva sudskom praksom. Međutim, kao što je to prethodno navedeno, Opći sud samo je utvrdio da je EUIPO, time što je donio točku 3.5.5. priloga A Praktičnom spisu koji se odnosi na ocjenjivanja, sâm nametnuo ocjenjivačima dodatnu obvezu obrazlaganja izvješća o ocjeni svojih dužnosnika i članova osoblja te je podsjetio na to da, na temelju sudske prakse navedene u točki 33. ove presude, poštovanje jednakog postupanja i legitimnih očekivanja stoga zahtijeva poštovanje te obveze.

37 Kao treće, EUIPO tvrdi da, u svakom slučaju, nedostatak u obrazloženju koji mu se stavlja na teret nije utjecao na osnovanost opće ocjene osobe KD tako da je pogrešno to što je Opći sud presudio da takav nedostatak obrazloženja može sam po sebi opravdati poništenje izvješća o ocjeni.

38 Međutim, obveza obrazlaganja iz članka 296. UFEU-a, na koju se podsjeća u članku 41. stavku 2. točki (c) Povelje Europske unije o temeljnim pravima, temeljno je načelo prava Unije koje ima za cilj, s jedne strane, pružiti zainteresiranoj osobi dovoljno informacija za ocjenu osnovanosti akta koji za nju proizvodi negativne učinke i svrsishodnost pokretanja sudskog postupka radi osporavanja njegove zakonitosti i, s druge strane, omogućiti nadzor sudu Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 24. studenoga 2022., Thunus i dr./EIB, C-91/21 P, EU:C:2022:928, t. 81.).

39 Stoga, na temelju ustaljene sudske prakse, obveza obrazlaganja iz članka 296. UFEU-a predstavlja bitnu postupovnu pretpostavku u smislu članka 263. UFEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 13. siječnja 2022., YG/Komisija, C-361/20 P, EU:C:2022:17, t. 41.), čija povreda dovodi do poništenja odluke koja sadržava tu povredu.

40 Stoga Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da nedostatak u obrazloženju koji sadržava sporno izvješće opravdava njegovo poništenje.

41 Iz prethodno navedenoga proizlazi da drugi žalbeni razlog valja odbiti.

Treći žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

42 Trećim žalbenim razlogom EUIPO smatra da je Opći sud u točkama 93. i 96. do 103. pobijane presude iskrivio činjenice i pogrešno ocijenio dokaze potrebne za rješavanje spora.

43 Kao prvo, Opći sud prebacio je teret dokazivanja zahtijevajući od EUIPO-a da utvrdi da je doista podsjećao na poštovanje rokova koji su se odnosili na osobu KD tijekom referentnog razdoblja. Usto, uprava nije dužna svaki put kad je to potrebno poslati pisane opomene ili upozorenja o određenom roku članu osoblja.

44 Kao drugo, obrazloženje Općeg suda očito sadržava proturječnosti u dijelu u kojem se odnosi na pitanje postojanja podsjetnikâ na poštovanje rokova. Naime, u točki 100. pobijane presude smatrao je da EUIPO nije podnio nikakav dokaz koji se odnosi na utvrđivanje postojanja navedenih podsjetnika. S druge strane, u točki 93. te presude odbacio je kao nedopuštene dokaze koje je podnio EUIPO u prilozima D1 do D5 odgovora na repliku u svrhu dokazivanja tih istih podsjetnika.

45 Osoba KD smatra da treći žalbeni razlog nije osnovan.

Ocjena Suda

46 Kao prvo, prigovor koji se temelji na tome da je Opći sud obrnuo teret dokazivanja time što je EUIPO-u nametnuo obvezu dokazivanja postojanja podsjetnikâ na poštovanje rokova koje je osoba nadređena osobi KD tijekom referentnog razdoblja uputila osobi KD nije osnovan.

47 Naime, kao što je Sud stalno presuđivao, pravila prava Unije ne zahtijevaju dokazivanje negativne činjenice (vidjeti u tom smislu presudu od 24. ožujka 1988., Komisija/Italija, 104/86, EU:C:1988:171, t. 11.).

48 Slijedom toga, od osobe KD nije se moglo zahtijevati da podnese dokaz da je se tijekom referentnog razdoblja uopće nije podsjetilo na poštovanje rokova.

49 Stoga Opći sud nije počinio pogrešku koja se tiče prava time što je smatrao da je na EUIPO-u da barem *prima facie* dokaže postojanje tih podsjetnika navedenih u spornom izvješću. Taj teret dokazivanja ne nalaže EUIPO-u da svojim dužnosnicima i članovima osoblja uputi samo pisane opomene ili upozorenja, nego da sačuva dokaze o bitnim ili ponovljenim povredama ako se želi na njih moći kasnije pozvati.

50 Kao drugo, EUIPO ističe proturječnost koju je Opći sud počinio u pobijanoj presudi time što je doveo u pitanje postojanje podsjetnikâ nakon što je u točki 93. pobijane presude odbacio kao nedopuštene dokaze o tim podsjetnicima koje je podnio tom sudu u prilozima D 1 do D 5 u odgovoru na repliku.

51 Međutim, kao što je to Opći sud podsjetio u točki 88. pobijane presude, članak 85. njegova Poslovnika u svojem stavku 1. predviđa da se dokazi podnose u okviru prve razmjene podnesaka te u svojem stavku 2. pojašnjava de se oni se mogu podnijeti u replici ili odgovoru na repliku pod uvjetom da je kašnjenje u podnošenju takvih dokaza opravdano.

52 Međutim, s obzirom na to da su dokazi za koje EUIPO smatra da se njima može utvrditi postojanje podsjetnika upućenih osobi KD podneseni bez opravdanja u fazi odgovora na repliku, Opći ih je sud odbacio kao nedopuštene primjenjujući pravila iz njegova Poslovnika, a u odnosu na koji nisu iznesene kritike u okviru žalbe.

53 Slijedom toga, time što je utvrdio da, s obzirom na spis koji mu je podnesen, nije dokazano postojanje podsjetnika o poštovanju rokova koji je hijerarhijski nadređena osoba navodno uputila osobi KD tijekom referentnog razdoblja, presuda Općeg suda ne sadržava ni pogrešku koja se tiče prava ni proturječja u obrazloženju.

54 Naposljetku, pod pretpostavkom da se prigovor koji se temelji na tome da je Opći sud iskrivio činjenice, koji je također istaknuo EUIPO u svojem trećem žalbenom razlogu, razlikuje od dvaju prvih prigovora iz tog žalbenog razloga, taj se prigovor, u nedostatku objašnjenja kojima bi se mogao ocijeniti njegov doseg, odbacuje kao nedopušten.

55 Treći žalbeni razlog stoga treba odbiti.

Četvrti žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

56 Svojim četvrtim žalbenim razlogom, koji se odnosi na točke 121. do 129. pobijane presude, EUIPO prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava u tumačenju dužnosti brižnog postupanja te da je povrijedio svoju obvezu obrazlaganja.

57 Kao prvo, Opći je sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je zaključio da je EUIPO trebao uzeti u obzir zdravstvene probleme osobe KD u pogledu donošenja spornog izvješća.

58 Naime, kao prvo, kada ocjenjivač nema razloga smatrati da su izostanci zaposlenika s radnog mjesta opravdani njegovim zdravstvenim problemima mogli imati znatan utjecaj na njegovo obavljanje zadaća, ne može mu se prigovoriti da u svojem izvješću nije naveo niti uzeo u obzir te probleme.

59 Kao drugo, u izvješćima o ocjeni ocjenjuju se sposobnosti, učinkovitost i ponašanje u službi člana osoblja tijekom razdoblja u kojem je stvarno radio. Razdoblje tijekom kojeg on nije bio odsutan zbog opravdanih razloga (npr. bolest, nesreća, roditeljski ili obiteljski dopust, rodiljni dopust) isključeno je iz referentnog razdoblja. Ako je taj izostanak dug ili značajan do te mjere da je utjecao na obavljanje zadaća, godišnji ciljevi člana osoblja mogli bi se slijedom toga prilagoditi, ili bi se njihovo izvršavanje moglo opravdati.

60 Kao treće, zdravstvene podatke izravno prima i obrađuje EUIPO-ova zdravstvena služba te se oni ne prosljeđuju ocjenjivačima ni, općenitije, upravi. Stoga se osobni podaci o zdravlju članova osoblja ne spominju u izvješćima o ocjeni.

61 Kao drugo, EUIPO prigovara Općem sudu da nije objasnio zašto je ocjenjivač povrijedio svoju dužnost brižnog postupanja ni ono što mu je ta dužnost nametnula da učini.

62 Naime, kao prvo, EUIPO ne vidi razloge zbog kojih je ocjenjivač u spornom izvješću trebao navesti zdravstvene probleme osobe KD, iako je u cijelosti pozitivno ocijenio rad potonje osobe.

63 Kao drugo, EUIPO smatra da se na temelju pobijane presude ne može shvatiti kako su zdravstveni problemi osobe KD trebali biti navedeni u spornom izvješću, dok ocjenjivač nije mogao ocijeniti zdravstveno stanje tog člana osoblja.

64 Naposljetku, EUIPO se pita podrazumijeva li razmatranje koje Opći sud zahtijeva da se ukaže na zdravstvene probleme osobe KD poboljšanje ili ažuriranje njezine ocjene. Također mu se čini neopravdanim dodijeliti prednost članu osoblja jer je bio odsutan zbog bolesti, jednako kao i prigovoriti mu zbog takvog izostanka.

65 Osoba KD smatra da četvrti žalbeni razlog nije osnovan.

Ocjena Suda

66 Valja podsjetiti na to da dužnost brižnog postupanja odražava ravnotežu između recipročnih prava i obaveza koje su u Pravilniku o osoblju i, po analogiji, Uvjetima zaposlenja, stvorene između uprave i članova osoblja javne službe. Poput prava na dobru upravu, ta ravnoteža, među ostalim, podrazumijeva da tijelo prilikom odlučivanja o položaju člana osoblja uzima u obzir sve elemente koji mogu utjecati na njegovu odluku i da pritom ne uzima u obzir samo interes službe nego i, među ostalim, interes člana osoblja o kojem je riječ (vidjeti u tom smislu presudu od 15. travnja 2021., FV/Vijeće, C-875/19 P, EU:C:2021:283, t. 98.).

67 Kao što je to Opći sud pravilno presudio u točki 125. pobijane presude, dužnost brižnog postupanja nalaže upravi da, među ostalim, prilikom usvajanja izvješća o ocjeni osobito uzme u obzir, prema potrebi, zdravstvene probleme dužnosnika ili člana osoblja o kojem je riječ.

68 U ovom slučaju, Opći je sud u točki 126. pobijane presude istaknuo da sporno izvješće ne sadržava nikakvo upućivanje na zdravstvene probleme, iako značajne, s kojima se osoba KD suočavala tijekom referentnog razdoblja, tako da je zaključio da je počinjena povreda dužnosti brižnog postupanja.

69 EUIPO kritizira taj zaključak ističući da se, kao prvo, zdravstveni problemi dužnosnika ili člana osoblja moraju uzeti u obzir u izvješću o ocjeni samo u slučaju u kojem je zdravstveno stanje tog dužnosnika ili tog člana osoblja opravdavalo toliko duge ili česte odsutnosti da one sprječavaju da se potonji u potpunosti ocijeni na temelju predmetnog razdoblja.

70 Međutim, ne može se prihvatiti tako restriktivni pristup uzimanju u obzir zdravstvenog stanja dužnosnika ili člana osoblja koji je zauzeo njegov ocjenjivač jer njegovi zdravstveni problemi mogu utjecati na njegovo obavljanje zadaća i tijekom razdoblja rada.

71 Kao drugo, EUIPO tvrdi da se povjerljivosti zdravstvenih podataka protivi njihovo spominjanje u izvješću o ocjeni.

72 Međutim, povjerljivost tih informacija ne sprečava osobu nadređenu članu osoblja koji boluje od duge bolesti zbog koje je odsutan da bude obaviještena o njegovim zdravstvenim problemima, čak i bez poznavanja njihove točne prirode.

73 U ovom slučaju nije sporno, s jedne strane, da je osoba KD imala ozbiljne zdravstvene probleme u razdoblju od 2015. do 2018. i da ih još nije prevladala tijekom referentnog razdoblja, kao što to dokazuje njezina odsutnost zbog zdravstvenih razloga tijekom tog razdoblja, te da je, s druge strane, njezin ocjenjivač imao saznanja o tim problemima.

74 Prema tome, povjerljivošću zdravstvenih podataka nije se mogla opravdati šutnja o zdravstvenim problemima osobe KD u spornom izvješću.

75 Kao treće, EUIPO prigovara Općem sudu da je povrijedio svoju obvezu obrazlaganja jer nije objasnio ni zašto ocjenjivač nije ispunio svoju dužnost brižnog postupanja ni na koji način su zdravstveni problemi trebali biti spomenuti u spornom izvješću.

76 Međutim, kao što je to navedeno u točki 68. ove presude, Opći je sud u točki 126. pobijane presude naveo u čemu se sastoji povreda dužnosti brižnog postupanja počinjena u spornom izvješću, odnosno da sporno izvješće ne sadržava nikakvo upućivanje na zdravstvene probleme osobe KD.

77 Usto, Općem sudu ne može se prigovoriti da nije objasnio kako je ocjenjivač trebao uzeti u obzir te zdravstvene probleme, s obzirom na to da povreda dužnosti brižnog postupanja utvrđena u pobijanoj presudi ne proizlazi iz neprimjerenog uzimanja u obzir, nego iz nepostojanja bilo kakvog spominjanja navedenih zdravstvenih problema u spornom izvješću.

78 Stoga prigovor koji se temelji na tome da je Opći sud utvrdio, a da to nije obrazložio, da je EUIPO povrijedio svoju dužnost brižnog postupanja nije osnovan.

79 Iz prethodno navedenog proizlazi da četvrti žalbeni razlog treba odbiti.

80 Budući da nijedan žalbeni razlog nije prihvaćen, žalbu treba odbiti u cijelosti.

Troškovi

81 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, koji se primjenjuje na žalbeni postupak na temelju članka 184. stavka 1. tog poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da je osoba KD podnijela zahtjev da se EUIPO-u naloži snošenje troškova i da on nije uspio u svojim žalbenim razlozima, trebat će mu naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog, Sud (deveto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Uredu Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) nalaže se snošenje troškova.

Potpisi